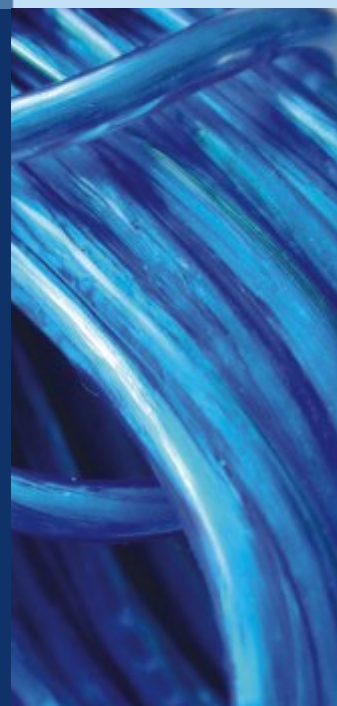

Bosna RE

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ / ANNUAL REPORT 2004

Sadržaj Contents

4 5		Poruka Direktora A word by Director
6 7	Očekivani društveno - ekonomski uslovi privređivanja u Bosni i Hercegovini Expected socio - economic conditions in the Economy of Bosnia and Herzegovina	
10 11	Tržište osiguranja i reosiguranja i položaj Bosna RE Insurance and Reinsurance market and Bosna RE position	
12 13		Ostvarena premija osiguranja Realized Reinsurance premium
18 19		Tehnički rezultat Technical result
20 21		Stanje kapitala Bosna RE Bosna RE capital
26 27		Izveštaj nezavisnog revizora Independent Auditors Report

---

Poruka Direktora

Ako bi se prethodna 2004. godina promatrala samo prema poslovnim rezultatima koje je Bosna Reosiguranje d.d. ostvarilo, onda tu godinu možemo nazvati uspješnom. Ostvareni premijski prihod je premašio KM 30 miliona i veći je za gotovo 12% od onog koji je ostvaren u 2003. godini. Također, ukupan prihod je veći od KM 50 miliona i taj iznos je za 25% viši od onog koji je zabilježen u 2003. Ostvarena dobit se kreće gotovo u istoj razini sa ostvarenjem u prethodnoj godini, a visina dividende je ponovno 8%. Preostali iznos dobiti, nakon raspodjele dividende, bit će usmjeren u rezerve sigurnosti. Međutim, ako se detaljnije analizira poslovanje u 2004. godini, onda se dođe do pokazatelja koji ukazuju na sve slabosti bosanskohercegovačke industrije osiguranja. Naime, premija reosiguranja koja je ostvarena u Bosni i Hercegovini i nadalje ima tendenciju opadanja. Od 2002. godine, kada je posljednji put zabilježen porast premije reosiguranja koju je Bosna RE ostvarilo u BiH, premija reosiguranja u 2003. i 2004. godini pada prosječno za po 4% godišnje. Istovremeno u tom periodu premija osiguranja je porasla za oko 11%, iako je ustvari najveći dio tog rasta, od preko 10%, ostvaren u 2004. godini. Svakako da je ovo pokazatelj koji nije nimalo ohrabrujući, posebno ako se ima u vidu da je broj ugovora o reosiguranju zaključenih sa domaćim cedentima u stalnom porastu. Pa šta je onda uzrok ovakvom kretanju premije reosiguranja? Vjerojatno postoje dva najznačajnija. Prvo, nelojalna konkurencija, koja se sa područja obaveznih osiguranja preselila i na ugovorna osiguranja, dovodi do smanjenja premijskih stopa, a time i premije osiguranja. Drugo, još uvijek nisu uređeni mehanizmi kontrole društava za osiguranje u bilo kojem pogledu pa i u pogledu reosiguranja. Visina maksimalnih samopridržaja u većini slučajeva je mnogo veća od stvarnih kapaciteta društava za osiguranje, dosta poslova se zaključuje bez reosiguranja, iako bi to bilo neophodno imajući u vidu snagu svakog pojedinog društva. Nepoštovanje zakona o osiguranju i izostanak bilo kakve kontrole i odgovornosti u pojedinim segmentima je priča za sebe. Upravo su to razlozi da Bosna RE-u ne bude ponovo povjeren posao reosiguranja zelene karte, pod okolnostima koje su brojne međunarodne reosiguravače odbile od ovog posla.

Na drugoj strani, postignut je veoma visok rast premije reosiguranja po osnovu aktivnih ugovora zaključenih u inozemstvu, čime je u konačnici umanjeno efekat pada domaće premije i ostvaren značajan rast ukupne premije reosiguranja.

Poslovanje Bosna RE je i pod velikim utjecajem međunarodnog tržišta reosiguranja, koje je dobrim dijelom shvatilo da stalna pogoršanja uslova reosiguranja mogu imati samo negativan odraz na rast i razvoj tržišta osiguranja u BiH, a time i na rad Bosna RE-a. Relativno slaba snaga domaćeg tržišta osiguranja nije u mogućnosti podnijeti stalne pritiske i zahtjeve za isključenjima, limitima i svim drugim ograničenjima, koji su ograničavajući faktor za ionako nerazvijeno tržište osiguranja.

I pored svih negativnih utjecaja, čemu treba dodati i dosta tešku ekonomsku situaciju u državi, Bosna RE uz izuzetne napore uspijeva da svake godine ostvari profit, jača rezerve i dobije nekog novog klijenta. Treba naglasiti da je Bosna RE jedini reosiguravač u regiji, koji je potpuno privatiziran, bez «matične» kuće iza sebe, što mu daje potpunu neutralnost u odnosu na svakog klijenta i mogućnost da svakom klijentu posveti dužnu pažnju.

I na kraju treba naglasiti, naš optimizam nas ne napušta. Mala, ali dobro uigrana i educirana ekipa, omogućava nam da veoma brzo odgovorimo na sve zahtjeve naših klijenata. Tamo gdje ne možemo sami imamo veliki broj naših inozemnih partnera koji su spremni pomoći nam. Zato smo sigurni da i narednim periodima rezultati neće izostati. Kolebanja su moguća i prihvatljiva, ali čak i tada bit će ostvarivani zacrtani ciljevi.

Veliki dio zasluge za sve dosadašnje rezultate Bosna RE-a imaju naši klijenti, kojima smo veoma zahvalni na povjerenju, odanosti i podršci. Svakako našu zahvalnost dugujemo i našim partnerima, bez čije pomoći teško da bismo mogli funkcionirati. Naravno u svemu ovome značajnu ulogu ima i podrška naših dioničara. Na kraju zahvaljujem se svim radnicima Bosna RE-a, bez čijeg napornog rada ovi rezultati ne bi mogli biti ostvareni.

Direktor
Damir Lačević

OČEKIVANI DRUŠTVENO - EKONOMSKI USLOVI PRIVREĐIVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Ekonomska stagnacija Bosne i Hercegovine se i dalje nastavlja. Pravo stanje ekonomije BiH malo ko da zna. Pokazatelji koji se vode u entitetima i na nivou Države su nepouzdati i teško ih je usporediti zbog velike neusklađenosti metoda na osnovu kojih se dolazi do određenih pokazatelja. Zajednička Agencija za statistiku BiH, još uvijek nema potpune statističke pokazatelje za ukupnu ekonomiju. Stoga se u analizama upotrebljavaju različiti podaci, od podataka Centralne banke BiH, Svjetske banke, te različitih vladinih i nevladinih agencija. Još uvijek nema jasnih pokazatelja o bruto nacionalnom dohotku (GDP), kao niti o visini bruto nacionalnog dohotka po glavi stanovnika. U nekoliko narednih tabela dati su osnovni pokazatelji:¹

NOMINALNI GDP	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Nominalni GDP (u milionima KM)	6.366	7.242	8.990	10.050	10.960	11.650	12.170
Nominalni GDP (u milionima USD)	3.673	4.114	4.901	4.743	5.015	5.610	7.020
NOMINALNI GDP PO STANOVNIKU							
GDP po stanovniku BiH (u KM)	1.695	1.982	2.413	2.658	2.886	3.043	3.151
GDP po stanovniku BiH (u USD)	978	1.126	1.316	1.254	1.320	1.466	1.818
REALNI RAST GDP, BROJ STANOVNIKA I SREDNJI KURS USD							
Realni GDP (stopa rasta u %)	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Broj stanovnika (u hiljadama)	3.756	3.654	3.725	3.781	3.798	3.828	3.862
Prosječni godišnji kurs KM/USD	1,7341	1,7614	1,8343	2,1189	2,1856	2,0768	1,7335

Realni rast GDP-a u 2003. godini bilježi pad, sa 5,5% na 3,5%. Optimistički promatrano, to je na nivou koji ima Poljska, odnosno iznad stope rasta Mađarske, Češke ili Slovenije. Problem nastaje kada se usporede polazne osnove. Nažalost, podaci o ostvarenjima u 2004. godini još uvijek nisu dostupni. Bilo bi dobro ukoliko bi se zaustavila stagnacija, odnosno pad realne stope rasta bruto nacionalnog dohotka. Prema pokazateljima koje izdaje Centralna Banka BiH, mogao bi se očekivati isti nivo GDP-a ili blagi rast. Industrijska proizvodnja u prva tri kvartala 2004. godine ima relativno solidne pokazatelje.

RAST INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE U %

	Q1	Q2	Q3
Federacija BiH	-4,1	-0,4	8,4
Republika Srpska	-11,9	0,9	13,7

Debalans spoljnotrgovinske robne razmjene Bosne i Hercegovine i dalje se nastavlja, a procent pokrivenosti uvoza izvozom za 9 mjeseci 2004. godine je 29.91%, pa je stoga teško očekivati neke promjene u ovom dijelu bosanskohercegovačke ekonomije.

Podaci o broju uposlenih i neuposlenih za 2004. godinu još uvijek nisu objavljeni. Prema izvorima Centralne banke BiH stopa neuposlenosti za 9 mjeseci 2004. godine iznosi 39.50%. Ukoliko je ovo tačno, onda je došlo do blagog porasta uposlenih. I nadalje stoji činjenica, koju koriste međunarodne institucije, da je u BiH stvarno neuposlenih oko 19%. Ali bez obzira da li je ovo tačno ili ne, oko 20% stanovništva BiH živi ispod „linije siromaštva“ a narednih 30% fluktuiru oko te linije.

¹ Pokazatelji su rađeni na osnovu izvještaja danim u statistikama Centralne banke BiH i Agencije za statistiku BiH. Bruto domaći proizvod je procjena CBBiH. Broj stanovnika BiH je procjena Agencije za statistiku BiH za sve godine, osim za 2003. godinu, za koju je procjena preuzeta od MMF-a.

Konstatacije o stanju ekonomije i stanovništva BiH, ne dozvoljavaju baš mnogo optimizma u pogledu bolje budućnosti za Bosnu i Hercegovinu i za njenu ekonomiju, ali ipak daju određenu nadu da 2005. godina može biti ista ili za nijansu bolja od prethodne. Svakako, industrija osiguranja bi mogla imati određene šanse da učini neki korak naprijed u odnosu na 2004. godinu, posebno što se usvajanjem seta zakona iz oblasti osiguranja, dobrim dijelom mijenja institucionalni okvir za ovu djelatnost.

Svakako postoji još mnogo drugih faktora koji bi mogli biti kočnica u razvoju osiguranja u BiH. I nadalje stoji činjenica da je industrija osiguranja prepuštena sama sebi. Sve institucije od Ministarstva trezora Bosne i Hercegovine, entitetskih ministarstava financija pa do nadzornih organa gotovo da ne čine ništa na razvoju industrije osiguranja. Prethodne godine je rečeno da se prilikom izrade Razvojne strategije BiH - PRSP nije mnogo vodilo računa o osiguranju. Da je to tačno govori i činjenica da je u materijalu AKCIONI PLAN IMPLEMENTACIJE SREDNJOROČNE RAZVOJNE STRATEGIJE BiH (PRSP) za period decembar 2004. decembar 2005., samo jedna tačka posvećena osiguranju, a odnosi se na sankcioniranje nelegalnih ugovora o životnom osiguranju, koje zaključuju inozemni osiguravači, a koji nemaju dozvolu za rad u BiH. Nažalost, niti jednom riječju se ne spominje implementacija Zakona o agenciji za osiguranje u BiH, usvojenog još u aprilu 2004. godine, a po kojem do početka 2005. godine nije učinjeno ništa.

Cjelokupno predočeno stanje je i razlog što je Bosna i Hercegovina, prema mjerilima svjetske banke, svrstana u red tzv. zemalja „donjeg srednjeg prihoda“,² odnosno grupe zemalja čiji je prosječni GDP per capita oko US\$ 1.390.

Kretanje učešća premije osiguranja u bruto nacionalnom prihodu dato je u narednoj tabeli. Ovi podaci pokazuju da učešće premije osiguranja u bruto nacionalnom dohotku za 2004. godinu blago raste, što je ipak pozitivan pokazatelj, nakon nekoliko godina stagnacije.

PREMIJA OSIGURANJA U ODNOSU NA GDP I PREMIJA OSIGURANJA PER CAPITA

Godina	2000	2001	2002	2003	2004
GDP u KM mio	10.050,00	10.960,00	11.650,00	12.170,00	12.595,95
Premija osiguranja u KM	226.729.144	227.396.502	266.467.664	263.866.897	296.488.114
Premija u % od GDP	2,26%	2,07%	2,29%	2,17%	2,35%
Premija per capita (u KM)	59,97	59,87	69,61	68,32	74,68
GDP u US\$ mio	4.743,00	5.015,00	5.610,00	7.020,00	7.265,70
Premija osiguranja u US\$	116.687.345	130.747.445	131.132.289	152.163.599	192.524.749
Premija u % od GDP	2,46%	2,61%	2,34%	2,17%	2,65%
Premija per capita (u US\$)	30,86	34,43	34,26	39,40	48,49
Broj stanovn. u hiljadama	3.781	3.798	3.828	3.862	3.970
Prosječni kurs US\$	2,11890	2,18560	2,07680	1,73350	1,54000

Stoga je važno da industrija osiguranja vlastitim djelovanjem izbori neophodnu poziciju. Ovo se prije svega može učiniti boljom međusobnom saradnjom društava za osiguranje. Koji oblik saradnje i udruživanja će biti izabran, najbolje je da odluče sama društva za osiguranje. Sedam društava za osiguranje je već formiralo Udruženje na nivou BiH. Činjenica je da Razvojna strategija predviđa stvaranje udruženja društava za osiguranje na nivou BiH, te da i Vanjskotrgovinska komora BiH ima namjere da ovakvo udruženje ima u svome sastavu, mogu biti podstrek za prerastanje Udruženja u organizaciju koja bi stvarno bila okosnica razvoja industrije osiguranja.

2 U ovu skupinu spada oko 50 zemalja svijeta, među kojima od zemalja regije jugoistočne Europe, pored BiH ulaze SCG, Albanija i Rumunija.

TRŽIŠTE OSIGURANJA I REOSIGURANJA I POLOŽAJ BOSNA RE

Na temelju dostupnih podataka Ureda za nadzor društava za osiguranje u FBiH, procjene su da je premija osiguranja u FBiH u 2004. godini zabilježila rast od oko 10.45%. Procjena rasta premije za Republiku Srpsku je 5,44%. Pri tome, značajan rast u 2004. je bio u osiguranju osoba (nezgoda), osiguranju AO, a najveći rast su zabilježila imovinska osiguranja. Ostale vrste osiguranja su također imale rast, ali zbog malih osnovica njihov rast je bio od manjeg značaja. Ovo je ipak dobar znak oporavka tržišta osiguranja nakon perioda stagnacije od par godina. No, pri tome treba istaći da je rast po svemu sudeći ostvaren povećanjem broja osiguranika, a istovremeno su premijske stope, posebno u imovinskim osiguranjima, i nadalje drastično padale uslijed konkurencije na tržištu. Ovaj trend postaje sve više zabrinjavajući jer praktički ne omogućava osnovne ciljeve osiguranja, isplatu šteta i stvaranje rezervi, već umanjena premija sve većim svojim dijelom biva utrošena na provođenje osiguranja i operativne troškove osiguravajućih društava. Pri tome, efekti povećane imovinske premije ne reflektiraju se u istoj mjeri na premiju reosiguranja.

Pomaci u legislativi su 2004. godini bili minimalni. Istina, u aprilu 2004. donijet je vrlo značajan Zakon o Agenciji za osiguranje u BiH, koja može biti nukleus za istinsko stvaranje jedinstvenog tržišta osiguranja u BiH i jačanje funkcija nadzora nad osiguranjem, no osim formalnog donošenja, drugi koraci koje Zakon nalaže nisu poduzeti, tako da Agencija nije formirana ni do kraja 2004. godine. Set entitetskih zakona o osiguranju, posredovanju i obaveznom osiguranju AO, nije donesen u 2004. godini, kako je to predviđeno. Naime, postupak usvajanja je dobrim dijelom usporen zbog velikog broja amandmana danih na odredbe zakona. Ipak, za očekivati je da će zakoni biti usvojeni početkom 2005. godine.

Tokom 2004. godine nije bilo povlačenja dozvola za rad ni u jednom od entiteta. Dojam je da su Uredi za nadzor čekali novo zakonodavstvo kojim se predviđa povećanje cenzusa za rad osiguravajućih društava, koji bi automatski mogli ukloniti sa tržišta neke od nesolidnih društava za osiguranje. Također, druga polovina 2004. je donijela kupovinu Sunce osiguranja od strane koncerna Agram, kao i kupovinu nešto više od 50% Bosna osiguranja od strane istog kupca. Pri tome, sva društva za sada ostaju zasebna, čime se ne vrši okrupnjavanje i konsolidacija tržišta. Privatizacija Sarajevo osiguranja je obustavljena zbog čekanja tumačenja mogu li strana društva koja su i sama predmet privatizacije, sudjelovati na tenderu. Pri tome, predugo trajanje takve situacije ne odgovara ni Sarajevo osiguranju, ni tržištu osiguranja BiH.

Pitanje konkurencije na tržištu i nadalje je jedan od najvećih problema sa kojima se susreće djelatnost osiguranja. Borba za premijski prihod ne dopušta razmišljanje o opravdanosti premijskih stopa i mogućnosti ispunjavanja obaveza po štetama. Pri tome se tenderi za javna i državna poduzeća prave nestručno, ili su prilagođeni unaprijed poznatom pobjedniku, a primjena tarifa je izgubila smisao.

Pojedina društva su inovirala svoje programe životnog osiguranja (Croatia, preuzimajući programe matične kuće iz Hrvatske), a uz ponudu asistiranja kod auto kaska (Sarajevo osiguranje), te nešto ranije preuzimanje programa osiguranja od matične kuće iz Slovenije (Triglav BH osiguranje), te ponude Merkur osiguranja u životnim osiguranjima koja je proširena u 2004., nije bilo novih proizvoda na tržištu.

Položaj Bosna reosiguranja na takvom tržištu postaje sve teži, a profesionalni rad čak i smetnja. Na žalost, tržište R Srpske je i nadalje gotovo potpuno zatvoreno za Bosna RE. Gotovo sva društva za osiguranje, registrirana u R Srpskoj, reosiguranje traže u susjednoj Srbiji, iz razloga koji su vjerojatno samo njima poznati. Tržište F BiH je i nadalje osnovno tržište za Bosna RE. Naravno da i na ovom tržištu postoje društva za osiguranje, koja reosiguranje rade negdje drugo, ne pridržavajući se pri tome odredaba Zakona o osiguranju imovine i osoba. I pored toga, Bosna RE istovremeno pokušava da okupi što veći broj cedenata sa cjelokupnog tržišta BiH us istovremeno stalno jačanje i produbljanje odnosa sa postojećim klijentima.

Na međunarodnom planu, dosta je teško napraviti neke posebne iskorake. Tržište Srbije i Crne Gore ostaje zakonski zatvoreno za inozemna društva za osiguranje, pa time i Bosna RE, dok hrvatsko tržište, i kada je moguće ponuditi jako dobre uvjete, ostaje zatvoreno za reosiguravača iz Bosne i Hercegovine. Krug partnera za retrocesiju se i dalje sužava. Nestale su fleksibilne i pouzdane firme poput Gothaera iz Kelna i Corifrance iz Pariza, jer su vlasnici odlučili da ih zatvore u godini kada su postizali najbolje rezultate. Veliki uspjeh postigli smo uključivanjem Munich Re-a, vodećeg svjetskog reosiguravača iz Minhena, na naš imovinski ugovor. Ugled koji imamo je i nadalje često potenciran od strane naših partnera, ali činjenica da već jako dugo u Bosni i Hercegovini nema nekog značajnijeg napretka, vremenom umanjuje dodatnu vrijednost koju smo ranije imali od brojnih reosiguravača. Povećana je i suradnja sa nekoliko regionalnih reosiguravača, prvenstveno Polish Re, Sava Re i Triglav Re.

Značajan godišnji događaj za našu poziciju je i Susret osiguravača i reosiguravača (SorS). U 2004. je bio izuzetno posjećen, a i naši partneri za retrocesiju ga koriste sve više umjesto dolazaka kod kojih bi posjetili samo Bosna RE i nekoliko osiguravajućih društava. Iako je organizacija povjerena profesionalnoj kući, angažman Bosna reosiguranja je i nadalje jako velik, a i prepoznat i priznat kroz zahvale za uspješnu organizaciju koje dobivamo od učesnika.

OSTVARENA PREMIJA OSIGURANJA

U 2004. godini je ostvarena premija reosiguranja u iznosu od KM 30.986.250 što je za 26% više od plana premije reosiguranja, odnosno za 11.88% više od ostvarene premije u 2003. godini. Dosta visok postotak ostvarenja premije reosiguranja u odnosu na planiranu je dobrim dijelom rezultat vrlo konzervativne politike planiranja. Stoga je puno realniji pokazatelj ostvarena premija reosiguranja u 2004. godini u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Ako se uporedi očekivani porast premije osiguranja za 2004. godinu u BiH od nekih 10%-11%, onda se rast premije reosiguranja kreće u okviru tih granica.

Premija reosiguranja za 2004. godinu

u KM	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Premije reosig.	2.377.100	7.083.261	8.702.914	12.698.807	16.761.244	20.180.723	24.556.026	27.696.659	30.986.250
Indeks rasta premije	100,00	297,98	122,87	145,91	131,99	120,40	121,68	112,79	111,88

Plaćene štete reosiguranja za 2004. godinu

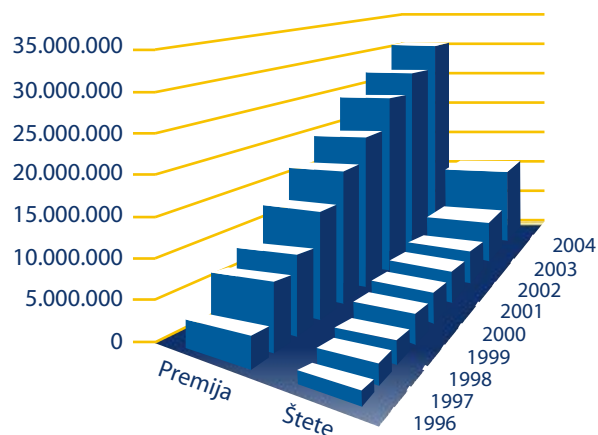
u KM	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Štete reosig.	675.000	3.212.632	4.477.551	7.493.841	7.316.318	7.290.913	7.758.011	9.838.326	13.579.294
Indeks rasta šteta	100,00	475,95	139,37	167,36	97,63	99,65	106,41	126,82	138,02

Ukupno isplaćene štete iznose KM 13.579.294 što je 38.02% više od plaćenih šteta u prethodnoj godini.

Ostvarene premije i plaćene štete u 2004. godini prikazani su na grafikonu 1, a u grafikonu 2 dat je pregled indeksa rasta premija i šteta reosiguranja.

Grafikon 1

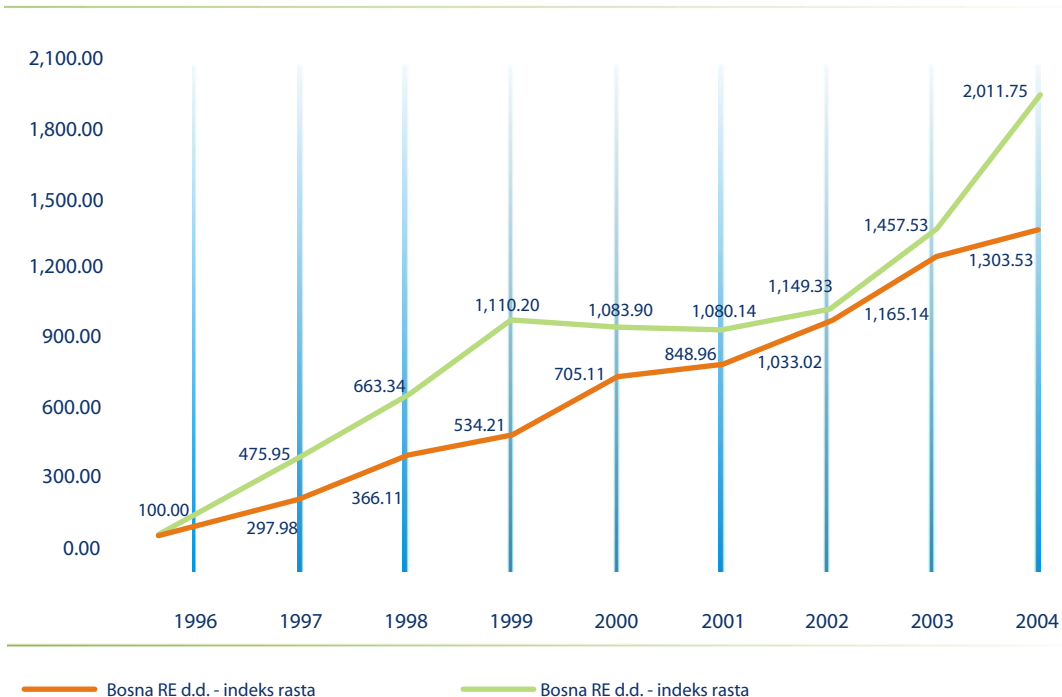
PREMIJE I ŠTETE REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996. - 2004. GOD.

Grafikon 2

INDEKSI RASTA / PADA PREMIJE I ŠTETA REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996. - 2004. GOD.

U nominalnom iznosu, štete reosiguranja su mnogo manje od premije, međutim, trend rasta šteta je mnogo brži od trenda rasta premije. Bazni indeks rasta premije osiguranja za period 1996.-2004. godina, iznosi 1.303,53, a šteta 2.011,75.

Ukupno ostvarena premija reosiguranja zadržava se u Bosna RE-u u skladu sa utvrđenom visinom maksimalnih samoprizržaja. Višak rizika cedira se na međunarodno tržište. Premija reosiguranja u vlastitom samoprizržaju iznosi KM 6.85 miliona, što je manje nego u 2003. godini. Ovo je prikazano u tabeli i grafikonu 3. Povećanje premije retrocesije je prouzrokovano prije svega drugačijom strukturom ugovora o reosiguranju, a time i većom potrebom za zaštitom kroz retrocesiju.

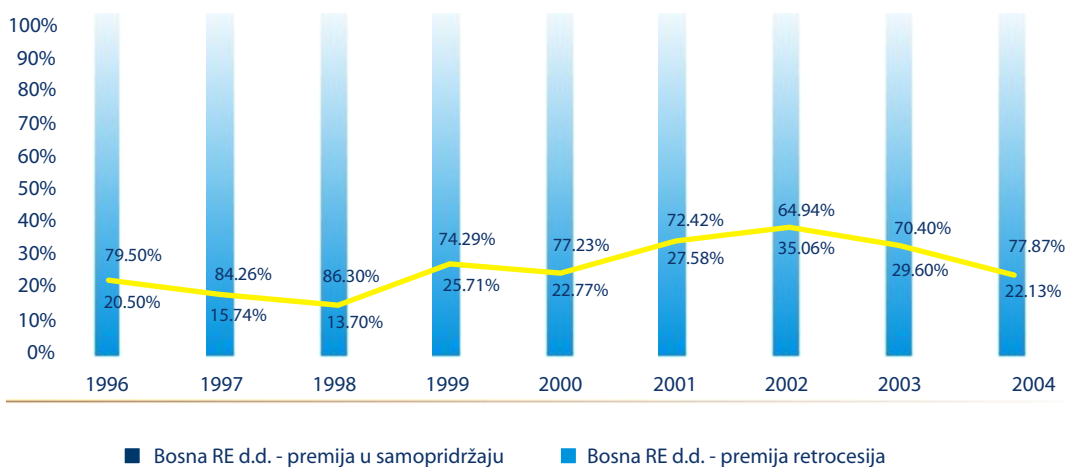
UKUPNA PREMIJA, PREMIJE U RETROCESIJI I PREMIJA U SAMOPRIDRŽAJU ZA PERIOD 1996. - 2004. GODINE

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bosna RE d.d.- ukupna premija	2,377,00	7,083,261	8,702,914	12,698,807	16,761,244	20,180,723	24,556,026	27,696,659	30,986,250
Bosna RE d.d.- premija retrocesija	1,889,706	5,968,412	7,510,263	9,434,442	12,944,731	14,614,791	15,947,480	19,498,141	24,128,741
Bosna RE d.d.- premija u samoprizržaju	487,394	1,114,849	1,192,651	3,264,365	3,816,512	5,565,932	8,608,546	8,198,518	6,857,509

Grafikon 3

ODNOS PREMIJE U RETROCESIJI I PREMIJE U SAMOPRIDRŽAJU ZA PERIOD 1996. - 2004. GOD.
ISKAZANO U %

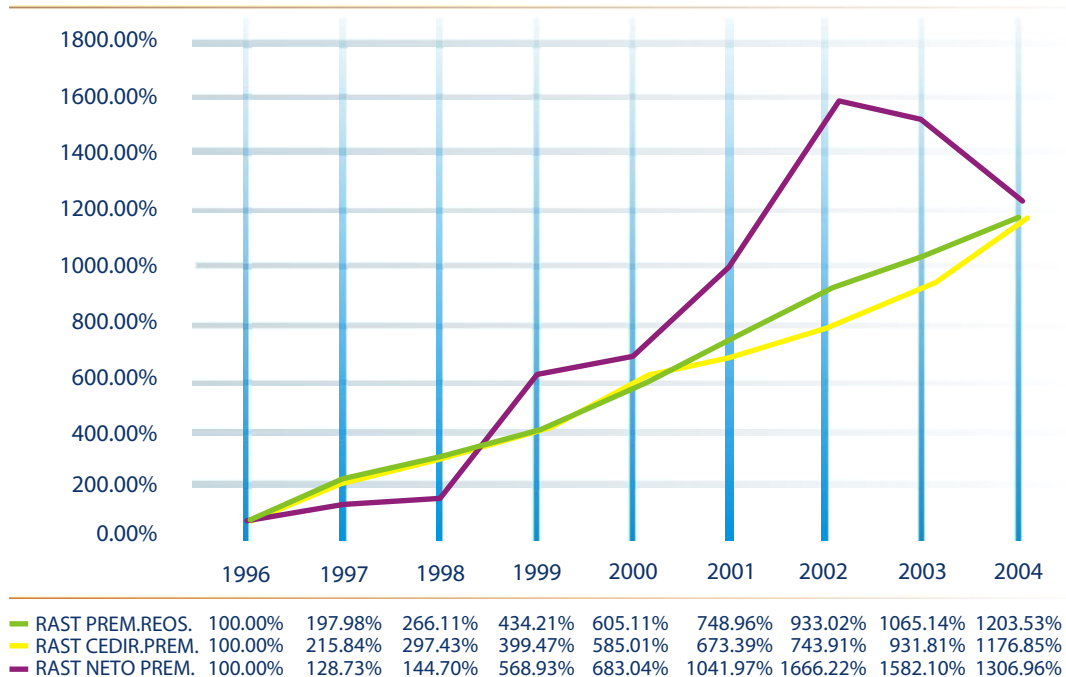

Usporedni indeksi rasta ukupne premije reosiguranja, premije retrocesije i premije u samopridržaju, dani su u grafikonu 4 i pripadajućoj tabeli.

Grafikon 4

INDEKSI RASTA UKUPNE PREMIJE REOSIGURANJA, PREMIJE RETROCESIJE I PREMIJE U SAMOPRIDRŽAJU BOSNA RE

RAST PREMIJE REOSIGURANJA, PREMIJE RETROCESIJE I NETO PREMIJE U PERIODU 1996. - 2004. GODINE

Ukupna premija reosiguranja u periodu od 1996. do 2004. godine, porasla je za više od 12 puta, premija retrocesije 11.76, a premija reosiguranja koju zadržava Bosna RE, porasla je za 13.06 puta. Kako je već naglašeno, smanjenje premije reosiguranja koju zadržava Bosna RE prije svega je rezultat drugačije strukture ugovora. Preuzimanje rizika u reosiguranju ne može se činiti na štetu sigurnosti Bosna RE i njegovih klijenata. Stoga se veoma pažljivo razmatrao svaki pojedinačni ugovor i određivao prihvata rizika za vlastiti samopridržaj. Rezultat toga je i smanjenje zadržane premije reosiguranja u 2004. godini u odnosu na 2003., iako povećani kapaciteti, kvalitetna zaštita vlastitog samopridržaja, kroz specijalne ugovore o reosiguranju, dozvoljavaju i preuzimanje većih dijelova rizika. Ipak, obezbjeđenje najveće moguće sigurnosti cedenata Bosna RE-a je na prvom mjestu. Činjenica da još uvijek jedan veliki broj klijenata Bosna RE ima malo iskustva u poslovima osiguranja tako da procjena PML-a, upravljanje rizicima i vlastitim portfeljima, predstavlja veliki problem za određene cedente. Ovo je jedan od razloga zbog kojih se u Bosna RE stalno insistira na poboljšanju tehnologije i jasnom definiranju odredaba ugovora o reosiguranju.

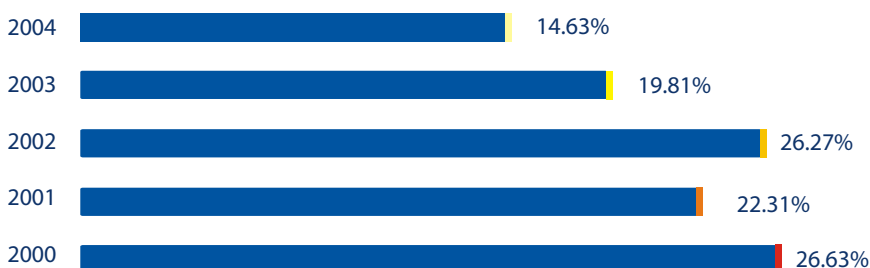
TEHNIČKI REZULTAT

Tehnički rezultat društva za osiguranje, odnosno reosiguranje je bitan pokazatelj koji govori o odnosu njegovih prihoda po osnovu premije osiguranja tj. reosiguranja i obaveza po osnovu ugovora o reosiguranju. Ovi pokazatelji dati su u tabeli i grafikonu 5.

NETO TEHNIČKI REZULTAT REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996. - 2004. GODINE					
GODINA	2000	2001	2002	2003	2004
Premija reosiguranja-neto	3,816,512	5,565,932	8,608,546	8,198,518	6,857,509
Šteta reosiguranja-neto	1,365,710	1,734,963	2,898,015	3,136,783	1,385,080
Ostale obaveze iz ugovora o reosiguranju	426,381	577,839	765,903	96,236	53,913
Rezervisane štete neto	1,008,254	2,011,286	2,682,943	3,341,247	4,415,028
Ukupno neto obaveze iz ugovora o reosiguranju	2,800,345	4,324,088	6,346,861	6,574,265	5,854,020
Neto tehnički rezultat	1,016,167	1,241,844	2,261,685	1,624,253	1,003,489

Grafikon 5

NETO TEHNIČKI REZULTAT REOSIGURANJA ZA PERIOD 1996. - 2004. GODINE IZRAŽEN U %

Neto tehnički rezultat u %

Pokazatelji o neto tehničkom rezultatu ukazuju na činjenicu da je tehnički rezultat Bosna RE relativno stabilan i kreću se u rasponu od 14.6%-26,6%. Pad tehničkog rezultata u 2004. god u odnosu na prethodnu je proistekao iz činjenice smanjenja premije reosiguranja u vlastitom samopridržaju, a što je posljedica promjene strukture ugovora.

STANJE KAPITALA BOSNA RE

Stanje kapitala i garancijskih rezervi Bosna RE dano je u narednoj tabeli:

+	Dionički kapital	5,029,700.00
+	Dioničarske premije	0.00
+	Državni kapital	0.00
+	Rezerve sigurnosti	4,200,320.00
+	Preventiva	0.00
+	Akumulirana dobit / Dobit tekuće godine	0.00
+	Neraspoređeni gubitak	0.00
+	Vlastite dionice koje drži Društvo	0.00
+	Revalorizacijske rezerve i Negativni goodwill	0.00
	KAPITAL	9,230,020.00
	TEHNIČKE REZERVE	8,172,951.00
	TEHNIČKE REZERVE + KAPITAL (GARANCIJSKI KAPITAL)	17,402,971.00

Treba naglasiti da stanje rezervi sigurnosti predstavlja iznos rezervi prije izdvajanja dijela neto dobiti u rezerve sigurnosti. S obzirom da prema računovodstvenim standardima nije moguće ovo izdvajanje bilansirati prije donošenja odluke Skupštine društva o raspodjeli dobiti, rezerve sigurnosti nisu uvećane za predviđeni iznos izdvajanja od KM 606.061. Sa ovim izdvajanjem rezerve sigurnosti bi iznosile KM 4.806.381. Naravno, za isti iznos bit će uvećane stavke kapitala i garancijskih rezervi.

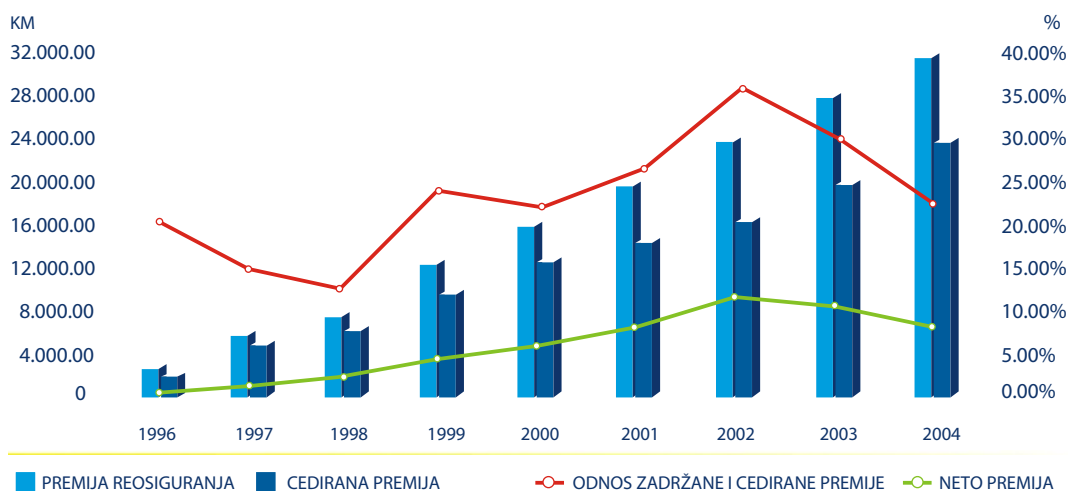
Pregled kretanja garantnih rezervi i odnos garantnih rezervi i ostvarene premije u samopridržaju, za period 1996. -2004. godina, dan je u tabeli i grafikonu 6.

GODINA	PREMIJA REOSIG.	CEDIRANA PREMIJA	NETO PREMIJA	KAPITAL	TEHNIČKE REZERVE	UKUPNE REZERVE	REZERVE / PREMIJA
1996	2,377,105	1,889,706	487,399	3,200,000	190,000	3,390,000	142.61%
1997	7,083,261	5,968,412	1,114,849	4,696,000	1,112,914	5,808,914	82.01%
1998	8,702,914	7,510,263	1,192,651	5,260,046	1,177,914	6,437,960	73.97%
1999	12,698,807	9,438,442	3,260,365	5,698,975	1,400,000	7,098,975	55.90%
2000	16,761,244	12,944,731	3,816,512	6,872,290	2,162,454	9,034,744	53.90%
2001	20,180,723	14,614,791	5,565,932	7,141,046	3,658,690	10,799,736	53.52%
2002	24,556,026	15,947,480	8,608,546	7,987,887	4,939,235	12,927,122	52.64%
2003	27,696,659	19,498,141	8,198,518	9,101,020	6,226,075	15,327,095	55.34%
2004	30,986,250	24,128,741	6,857,509	9,836,081	8,172,951	18,009,032	58.12%

Napomena: Visina rezervi sigurnosti uvećana za planirano izdvajanje iz neto dobiti za 2004. godinu.

Grafikon 6

ODNOS BRUTO PREMIJE REOSIGURANJA, PREMIJE RETROCESIJE, TEHNIČKIH REZERVEI ZA PERIOD 1996. - 2004. GOD.

BILANS STANJA / BALANCE SHEET		u KM / KM		
Na dan / As at		2004	2003	2002
31. decembar / 31st December				
AKTIVA / ASSETS				
Tekuća sredstva / Current Assets				
Gotovina u blagajni i banci / Cash at banks and petty cash		6,611,796	3,690,147	2,441,744
Potraživanja po osnovi premija i udjela u naknadi štete/ Receivables on account of premiums and loss participations		6,223,736	4,927,163	4,849,654
Ostala potraživanja iz tekućeg poslovanja/ Other receivables from current operations		228,135	346,145	99,407
Depoziti i krediti Deposits and loans		5,504,362	1,560,660	2,093,721
Ukupno tekuća sredstva / Total Current Assets		18,568,029	10,524,115	9,484,526
Dugoročna sredstva / Long-term Assets				
Materijalna i nematerijalna sredstva Tangible and intangible assets		2,234,977	2,400,690	2,535,034
Ulaganja/ Investments		5,417,721	5,386,232	4,329,070
Ukupno dugoročna sredstva / Total Long-term Assets		7,652,698	7,786,922	6,864,104
AKTIVA / TOTAL ASSETS		26,220,727	18,311,037	16,348,630
PASIVA / LIABILITIES				
Kapital / Capital				
Dionički kapital / Share capital		5,029,700	5,029,700	3,869,000
Vlastite dionice/ Own shares		0	-209,000	-38,000
Zadržana dobit/ Profit withheld		1,208,437	240,000	300,000
Rezerve sigurnosti/ Free reserves		4,263,020	4,040,320	3,914,616
Revalorizacijske rezerve / Revaluation reserves		0	0	102,271
Ukupno kapital / Total Capital		10,501,157	9,101,020	8,147,887

Prenosne premije i rezervacije / Unearned Premiums and Technical Reserves			
Prenosna premija / Unearned premium	2,300,924.00	1,848,828	1,425,292
Rezervacija šteta po ugovorima reosiguranja / Outstanding losses	4,415,027	3,341,247	2,682,943
Ostale rezervacije / Other reserves	1,457,000	1,036,000	831,000
Ukupno prenosne premije i rezervacije / Total Unearned Premiums and Reserves	8,172,951	6,226,075	4,939,235
Kratkoročne obaveze / Short-term liabilities			
Obaveze po poslovima reosiguranja / Liabilities from reinsurance operations	5,958,179	2,614,527	1,932,508
Obaveze prema dobavljačima / Liabilities to suppliers	6,004	9,152	40,167
Ostale kratkoročne obaveze / Other short-term liabilities	1,582,436	360,263	1,231,610
Ostali prihodi / Other prepaid income	0	0	57,223
Ukupno kratkoročne obaveze / Total Short-term Liabilities	7,546,619	2,983,942	3,261,508
PASIVA / TOTAL LIABILITIES	26,220,727	18,311,037	16,348,630

BILANS USPJEHA / PROFIT AND LOSS ACCOUNT			
Za godinu završenu na dan / For the year ended as at			
31. decembar / 31st December			
	2004	2003	2002
Prihodi od reosiguranja / Income from reinsurance operations	50,123,364	39,637,770	33,675,839
Rashodi reosiguranja / Expenses from reinsurance operations	-46,398,537	-35,874,915	-30,013,553
Neto prihod iz reosiguravačkih aktivnosti/ Net income from reinsurance operations	3,724,827	3,762,855	3,662,286
Prihodi od finansijskih ulaganja / Income from financial investments	270,153	663,416	302,085
Rashodi od finansijskih aktivnosti / Expenses from financial operations	-56,386	-423,703	-234,957
Neto prihod iz finansijskih ulaganja / Net income from financial investments	213,767	239,713	67,128
Troškovi administracije / Administrative expenses	-2,464,007	-2,641,407	-2,401,943

Ostali prihodi / Other income	272	243,937	281,593
Ostali rashodi / Other expenses	296,065	-201,121	-207,739
Neto ostali prihodi / Net other income	-23,590	42,816	73,854
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA / PROFIT BEFORE INCOME TAX	1,450,997	1,403,977	1,401,325
Porez na dobit / Income tax	-322,560	-279,844	-310,275
NETO DOBIT / NET PROFIT	1,128,437	1,124,133	1,091,050
RASPODJELA NETO DOBITI / DISTRIBUTION OF NET PROFIT	606,061	1,044,133	624,570
Rezerve sigurnosti / Free reserves	402,376	0	306,480
Dividenda / Dividend	120,000	80,000	160,000
Neraspoređena dobit / Undistributed profit	1,128,437	1,124,133	1,091,050

PREMIJSKI PRIHOD / PREMIUM INCOME				u KM / KM			
Na dan / As at							
31. decembar / 31st December							
	2004	%	2003	%	2002	%	
Bruto premija / Gross premium	30,986,250	100.00	27,696,659	100.00	24,556,025	100.00	
Cedirana premija / Premium ceded	-24,128,741	77.87	-19,498,141	70.40	-15,947,480	64.94	
Neto premija / Net premium	6,857,509	22.13	8,198,518	29.60	8,608,545	35.06	

GARANCIJSKI FOND / GUARANTEE FUND				u KM / KM			
Na dan / As at							
31. decembar /							
	2004	%	2003	%	2002	%	
Uplaćeni temeljni kapital / Paid up capital	5,029,700	47.90	5,029,700	55.30	3,869,000	50.00	
Vlastite dionice / Own shares	0	0.00	-209,000	-2.30	-38,000	-0.50	
Rezerve sigurnosti / Free reserves	4,263,020	40.60	4,040,320	44.40	3,914,616	50.50	
Neraspoređena dobit / Undistributed profit	1,208,437	11.50	240,000	2.60	-	-	
UKUPNO / TOTAL	10,501,157	100.00	9,101,020	100.00	7,745,616	100.00	

STRUKTURA INVESTICIJA / INVESTMENTS STRUCTURE		u KM / KM					
Na dan / As at		2004		2003		2002	
31. decembar / 31st December			%		%		%
Dionice / Shares	5,417,721	41.20	5,386,232	57.60	4,329,070	48.30	
Depoziti kod banaka / Bank deposits	5,504,362	41.80	1,560,660	16.70	2,093,721	23.40	
Materijalna i nematerijalna sredstva / Tangible and intangible assets	2,234,977	17.00	2,400,690	25.70	2,535,034	28.30	
UKUPNO / TOTAL	13,157,060	100.00	9,347,582	100.00	8,957,825	100.00	

TEHNIČKE REZERVACIJE / TECHNICAL RESERVES		u KM / KM					
Na dan / As at		2004		2003		2002	
31. decembar / 31st December			%		%		%
Rezervirane štete / Outstanding losses reserve	4,415,027	53.50	3,341,247	53.50	2,682,943	54.00	
Prijenosna premija / Unearned premium	2,300,924	30.00	1,848,828	30.00	1,425,292	29.00	
Rezerve za katastrofalne štete / Catastrophic losses reserve	1,457,000	16.50	1,036,000	16.50	831,000	17.00	
UKUPNO / TOTAL	8,172,951	100.00	6,226,075	100.00	4,939,235	100.00	

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Bosna Reosiguranja d.d. Sarajevo:

Obavili smo reviziju bilansa stanja Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo na dan 31. decembra 2004. i 2003. godine, te s njima povezanih bilansa uspjeha, izvještaja o novčanim tokovima i izvještaja o promjenama na dioničkom kapitalu za godine koje su tada završile. Odgovornost za finansijske izvještaje snosi Uprava Društva. Naša je odgovornost izraziti neovisno mišljenje o finansijskim izvještajima na temelju naše revizije.

Reviziju smo obavili u skladu sa međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtjevaju da reviziju planiramo i obavimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam u razumnoj mreži pružaju uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške. Revizija također uključuje i procjenu primjenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvještaja. Vjerujemo da nam naša revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju objektivno i realno u svim materijalnim stavkama finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2004. i 2003., te rezultate poslovanja, kao i promjene u novčanom toku i dioničkom kapitalu za godine koje su tada završile i sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Deloitte d.o.o.

Sarajevo, 16 februar 2005. godine

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Bilans uspjeha
Za godine koje su završile 31. decembar 2004. i 2003. u (KM)

	Notes	2004	2003
Prihodi od reosiguranja	3	50.123.364	39.637
Rashodi od reosiguranja	4	(46.398.537)	(35.874.915)
Brutio dobit		3.724.827	3.762.855
Administrativni i opšti troškovi	5	(2.464.007)	(2.641.407)
Dobit iz redovnog poslovanja		1.260.820	1.121.448
Prihodi finansiranja i ulaganja	6	270.153	632.704
Rashodi od finansiranja i ulaganja	7	(56.386)	(392.991)
Dobit iz finansijskih i ulagateljskih aktivnosti		213.767	239.713
Ostali prihodi	8	272.475	243.937
Ostali rashodi	9	(296.065)	(201.121)
Dobit (gubitak) iz ostalih aktivnosti		(23.590)	42.816
Dobit prije oporezivanja		1.450.997	1.403.977
Porez na dobit	10	(322.560)	(279.844)
Dobit nakon oporezivanja		1.128.437	1.124.133
Zarada po dionici	11	308.32	294.28

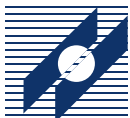
Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Bilans stanja
 Za godine koje su završile 31. decembra 2004. i 2003. (u KM)

	Napomena	2004	2003
IMOVINA			
Dugoročna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	12	2.234.977	2.400.690
Ulaganja	13	5.417.721	5.386.232
Dugoročni depoziti i krediti	14	4.908.595	742.660
		12.561.293	8.529.582
Kratkoročna imovina			
Potraživanja po osnovu premija i udjela u naknadi štete	15	6.223.736	4.927.163
Ostala potraživanja	16	228.135	346.145
Krtkoročni depoziti i krediti	17	595.767	818.000
Novac u banci i blagajni	18	6.611.796	3.690.147
		13.659.434	9.781.455
		26.220.727	18.311.037
KAPITAL I OBAVEZE			
Kapital i rezerve			
Dionički kapital	19	5.029.700	3.869.000
Vlastite dionice		-	(209.000)
Rezerve sigurnosti		4.263.020	5.201.020
Zadržana dobit		1.208.437	240.000
		10.501.157	9.101.020
Prenosne premije i rezervacije			
Prenosna premija	20	2.300.924	1.848.828
Rezervacija šteta po ugovorima reosiguranja	21	4.415.027	3.341.247
Ostale rezervacija	22	1.457.000	1.036.000
		8.172.951	6.226.075
Kratkoročne obaveze			
Obaveze po poslovima reosigurnja	23	5.958.179	2.614.527
Obaveze prema dobavljačima		6.004	9.152
Ostale obaveze	24	1.582.436	360.263
		7.546.619	2.983.942
		26.220.727	18.311.037

Napomena u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.
 Potpisao za i u ime Društva dana 16. februara 2005.

Damir Lačević, direktor

Bosna RE

BOSNA REOSIGURANJE

Despićeva 4

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina/Bosnia and Herzegovina

Ph: + 387 33 72 55 07

Fax: + 387 33 72 55 22

info@bosna-re.com

www.bosnare.com